

נימוקי וועדת הפרס

האגודה הישראלית לתקשורת

הספר: Noy, C. (2015). *Thank You for Dying for Our Country: Commemorative Texts and Performances in Jerusalem*. Oxford: Oxford University Press

ספרו של חיים נוי נמצא ראוי לפרס מאחר והוא מגלם גישה קפדנית ומבוססת היטב למתודולוגיה מחקרית אתנוגרפית הכורכת יחדיו אופני איסוף שונים של חומר תוך הקפדה על ציון מקומו של החוקר בשדה ועמדתו ביחס לנשוא המחקר. הספר יצא לאור בהוצאה האקדמית המוערכת Oxford University Press דבר המחזק את איכותו האקדמית של הספר ותרומתו לקידום המחקר בתחום. הספר מרחיב את היריעה של שדה המחקר התקשורתי מעבר לאמצעי תקשורת ההמונים, הזוכים למעמד קנוני כמעט בלעדי. גם אם ישנם הסבורים והחוששים כי גבולות הדיסציפלינה שלנו פרוצים או נזילים מדי, הספר מפגין את האופי הייחודי של הדיסציפלינה הגמישה של חקר התקשורת.

הספר מציע גישה יחודית לחקר הקשר הטעון בישראל בין צבא לאזרחים, דהיינו מפגש של אזרחים, צעירים ברובם, עם אירוע קרב נודע בתולדות ישראל. מקרה המבחן של מוזיאון גבעת התחמושת מנותח בכלים אתנוגרפיים תוך חתירה לטקסט עשיר ורב-רבדים. מתוך התבוננות בסביבת המוזיאון, המחקר מציג שיח רחב הכולל את התצוגה, ההתייחסות אליה, ההתייחסות למה שהיא מייצגת. כמו-כן מוצגים התפקידים הסמליים שנושאים המבקרים עצמם: שמותיהם, ייחוסם המשפחתי, תובנותיהם האישיות ביחס לקרב ולמשמעותו, נכונותם האישית להשתלב בסיפור הגבורה הלאומי ומידת ההזדהות שלהם עם הנרטיב הלאומי-גיבורי.

חוקרי תקשורת עשויים למצוא השראה מן האופן שבו נוי מבקש להתייחס לפעולת הכתיבה כפעולה בעלת אופי פרפורמטיבי-ייחודי ומהמושג PDA (analysis performative discourse) אותו הוא מבקש לבסס. כלומר, הטקסט הכתוב אינו יכול להיות מנותח בנפרד מרגע הפקתו. לשון אחר, הטקסט אינו ניתן להפרדה מן ההקשר הנסיבתי שבו הופק. ניתוח זה אינו יכול שלא להתייחס לעניין ה"התאפשרויות" (affordances) של המאפיינים הייחודיים של פעולת הכתיבה. גישה זו שונה, לדברי נוי, מהגישה הרואה את הכתיבה כ"תיעוד של משהו שכבר קיים" או כבבואה חיוורת של המסר שנאמר בקול; כ"עוד טקסט" לצד דברים הנאמרים בקול או כאוסף של סימנים שניתן לנתחם מחוץ להקשר יצירתם.

בשל איכות התרומות התיאורטית, המתודולוגית והאמפירית לתחום המורחב של חקר התקשורת לסוגיה ובשל התרומה להבנת המציאות הישראלית המורכבת, מצאנו לנכון פה אחד להעניק לחיים נוי את פרס הספר המצטיין של האגודה הישראלית לתקשורת לשנת 2015.